

گزارش «ایران» از ثبت کمترین نرخ رشد نقدینگی در ۳۲ ماه اخیر

کاهش نرخ رشد نقدینگی رکورد شکست

طبق گزارش بانک مرکزی در دولت سیزدهم و در فاصله شهریور ۱۴۰۰ تا آذر ۱۴۰۱ نرخ رشد سالانه این شاخص ۷۰٫۱ درصد کمتر شده است

گروه اقتصادی/ در آذرماه امسال، نرخ رشد سالانه نقدینگی به کمترین رقم در ۳۲ ماه اخیر رسید. در این ماه و پراساس آمار ارائه شده ازسوی بانک مرکزی، رشد ۱۲ ماهه نقدینگی در آذرماه امسال به ۳۳٫۴ درصد رسید، این درحالی است که پیش از این تنها در فروردین ماه ۱۳۹۹ شاهد نرخ رشد کمتری (۳۳ درصد) هستیم و بدین ترتیب پس از ۳۲ ماه رشد این شاخص مهم اقتصادی به محدوده ۳۳ درصد رسیده است.

یکی از اقدامات دولت برای کنترل رشد نقدینگی، کنترل ترانزنامه بانک‌ها بوده است به‌طوری که نرخ رشد مانده تسهیلات اعطایی بانک‌ها از ۲۹٫۵ درصد در ۹ ماهه ۱۴۰۰ به ۱۶٫۶ درصد در ۹ ماهه ۱۴۰۱ رسیده است.

همچنین با کنترل کسری بودجه و رشد قابل توجه درآمدهای دولت در ۹ ماهه امسال، میزان تنخواه دریافتی دولت از بانک مرکزی به عدد صفر نزدیک شده و برای اولین بار ۳ ماه مانده به پایان سال تنخواه دریافتی پرداخت شده است. روند کنترل نرخ تورم در نقدینگی و کاهش قابل توجه کسری بودجه دولت نشان می‌دهد در صورت ادامه این روند نرخ تورم در ماه‌های آینده روند نزولی طی خواهد کرد و تا پایان سال آینده نرخ تورم در سطح بسیار کمتری نسبت به ارقام فعلی خواهد بود.

کاهش ۷ واحد درصدی نرخ رشد نقدینگی در دولت سیزدهم

بررسی روند نرخ رشد سالانه نقدینگی در ۱۶ ماه نخست فعالیت دولت سیزدهم، یعنی از شهریور ۱۴۰۰ تا آذر ۱۴۰۱ حاکی از کاهش ۷۰٫۱ واحد درصدی این شاخص است. درحالی که در شهریور ماه سال گذشته این شاخص ۴۰٫۵ درصد بود، با رسیدن آن به ۳۳٫۴ درصد در آذر امسال نرخ رشد نقدینگی بیش از ۷ واحد درصد کم‌ترشده است. همچنین در آذرماه سال نرخ رشد سالانه نقدینگی نسبت به ماه قبل از آن (آبان) ۱۰٫۱ واحد درصد افت‌نشان می‌دهد. درحالی که دولت سیزدهم کار خود را با نرخ رشد بیش از ۴۰ درصدی نقدینگی آغاز کرد، با تغییر واصلاح سیاست‌های اقتصادی توانست این نرخ را در پایان سال گذشته به حدود ۳۶ درصد برساند. با آغاز سال جاری رشد سالانه نقدینگی سرعت گرفت به طوری که در ابتدای امسال این نرخ رشد به محدوده ۳۵ درصد و از مهرماه به محدوده ۳۴ درصد رسید و طبق تازه‌ترین اطلاعات ارائه شده ازسوی بانک مرکزی درنهمین ماه امسال این نرخ به محدوده ۳۳ درصد رسیده است. به اعتقاد کارشناسان، با تداوم این روند انتظار

می‌رود که تا پایان امسال، نرخ رشد سالانه نقدینگی به ۳۰ درصد کاهش یابد.مهاروروند نزولی این شاخص مهم نوید از مهار نرخ تورم و افزایش سرعت روند نزولی این شاخص می‌دهد.

چگونگی مهار نرخ رشد نقدینگی در دولت سیزدهم

در حالی که طی ششت سال دولت قبل حجم نقدینگی ۶٫۳ برابر شده و تبعات تومی آن هنوز دامنگیر اقتصاد است، دولت سیزدهم با اقداماتی نظیر توقف استقراض از بانک مرکزی، کنترل اضافه برداشت بانک‌ها، اعمال محدودیت مقدرای بر رشد ترانزنامه بانک‌ها و... توانسته سرعت رشد نقدینگی را در مسیر کاهش دهد. حجم نقدینگی در مرداد ۱۳۹۲ هم‌زمان با شروع به کار دولت یازدهم معادل ۶۴۰ هزار میلیارد تومان بود که در پایان شهریور ۱۴۰۰ (پایان دولت دوازدهم) این رقم به چهار هزار و ۶۸ هزار میلیارد تومان رسید. حجم پایه پولی نیز از ۹۶٫۳ هزار میلیارد تومان در مرداد ۱۳۹۲ به ۵۱۹ هزار میلیارد تومان در پایان شهریور ۱۴۰۰ رسید. این رشد وحشتناک نقدینگی، تبعات تومی این مسئله ایجاد کرده که باعث آب رفتن سرفه مردم شده است. اما در دولت سیزدهم برای کنترل نقدینگی، اقدامات اساسی از جمله توقف استقراض دولت از بانک مرکزی و کنترل اضافه برداشت بانک‌ها انجام شده است.

کنترل رشد پایه پولی و نقدینگی به عنوان موتور محرک تورم از اصلی‌ترین برنامه‌های بانک مرکزی برای کنترل تورم فرایند است، با این حال سیاست‌های پولی و اعتباری بانک مرکزی باعث شد برای نخستین بار پس از ۹ سال رشد ماهانه نقدینگی در فروردین ۱۴۰۱ منفی شود. دولت سیزدهم با مدیریت

هزینه‌ها، برای نخستین بار در چند دهه اخیر در ابتدای سال جاری در قالب تنخواه از بانک مرکزی استقراض نکرد و از سوی دیگر، میزان خلق پول بانک‌ها کاهش یافته است، دو عاملی که نقش مهمی در کاهش رشد شتابان نقدینگی داشته‌اند.

بر اساس نظریات اقتصادی و تجربه‌های عملی موجود، در حالی که رشد اقتصادی و سرمایه‌گذاری در کشور به دلیلی از جمله تحریم‌ها و تشدید ریسک‌ها و نااطمینانی‌های حاکم بر فضای اقتصادی کشور، محدودیت‌های مالی و تجاری بین‌المللی، تداوم بیماری کرونا و اختلالات تأمین عرضه و پویژه برای نهاده‌های تولید و افزایش قیمت‌های جهانی وارداتی در سطوح پایینی قرار گرفته است لازم است سیاست‌های مدیریت تقاضا از جمله کنترل رشد نقدینگی و کنترل هزینه‌های دولت در جهت کنترل افزایش تقاضای کالاها و خدمات در شرایط محدودیت عرضه آنها و کنترل افزایش قیمت آنها مورد توجه و پیگیری قرار گیرد. این در حالی است که دولت سیاست‌های تقویت عرضه و کاهش فشارهای هزینه تولید را برای تسهیل رشد اقتصادی و عرضه کالاها و خدمات و کاهش فشارهای تورمی در اقتصاد نیز به‌طور هم‌زمان با سیاست‌های طرف تقاضا دنبال می‌کند. ایجاد محیط ثبات‌ی و قابل پیش‌بینی برای تولید و سرمایه‌گذاری، کاهش ریسک‌ها و نااطمینانی‌ها و هزینه‌های مبادلات مالی و تجاری بین‌المللی از طریق تقویت روابط مالی و تجاری بین‌المللی در سطح منطقه و خارج از آن، بهبود فضای کسب‌وکار (مانند کاهش اختصاص مالی دولت و موانع اخذ مجوزها، دسترسی به اعتبار و مداخلات دولت)، تقویت بهره‌وری عوامل تولید با جذب و به‌کارگیری سرمایه انسانی

توانمند و متخصص، دانش و تکنولوژی به روز و بالا و به‌روزرسانی تکنولوژی فرسوده فعلی، رفع موانع موجود در جهت تسهیل واردات و صادرات، تسهیل و تقویت تأمین مالی تولید از جمله توسعه نظام تأمین مالی زنجیره‌ای مانند اوراق گام، برقراری ثبات در بازار ارز و تأمین ارز تقاضای واقعی بخش تولید و واردات مواد اولیه، واسطه‌ای و سرمایه‌ای مورد نیاز، کاهش فشار هزینه تولید از محل قیمت نهاده‌های تولید مانند انرژی و نهاده‌های دامی و کشاورزی، رفع اختلالات و مشکلات زنجیره‌های تأمین و زنجیره توزیع کالاها و خدمات از جمله سیاست‌ها و اقدامات مورد توجه و پیگیری دولت در راستای تقویت تولید و سرمایه‌گذاری در کشور است. در همین راستا، یکی از اقدامات بانک مرکزی در کاهش نقدینگی حذف تنخواه دولت بود، در دولت سیزدهم باید ۶۰ هزار میلیارد تومان نقدینگی به بازار تزریق می‌شد، اما با هماهنگی دولت این کار انجام نشد و دولت از منابع خود نزد بانک مرکزی استفاده کرد، در نتیجه رشد نقدینگی در فروردین ماه منفی شد. همچنین برنامه پولی ماهانه در دولت سیزدهم تدوین و مقرر شد تا پایان امسال رشد نقدینگی کمتر از ۳۰ درصد شود؛ در آذرماه امسال پایه پولی ۲۰۵ درصد و نقدینگی ۲۰۲ درصد است و تا پایان امسال به کمتر از ۳۰ درصد خواهد رسید. دولت سیزدهم از آغاز فعالیت خود و بدون توجه به تجربه تلخ اجرای سیاست‌های دستوری سال‌های گذشته، خود را متعهد و ملزم به رعایت انضباط مالی و مدیریت هزینه‌ها و کسب درآمدهای پایدار کرده است. همچنین کنترل تورم را برنانه خود به آثار وخیمی گذشته، رشد نقدینگی و پایه پولی و نرخ تورم از اولویت‌های جدی خود مطرح و مورد پیگیری قرار داد. در این زمینه مجموعه‌ای از

سیاست‌ها و اقدامات در حوزه‌های مختلف برای شناسایی و کنترل عوامل مؤثر بر تورم تدوین شد و مورد پیگیری و اقدام قرار گرفت که کنترل رشد ۱۲ ماهه نقدینگی و کاهش تورم، نمونه‌هایی از این اقدامات است. سایر اقدامات لازم نیز در حوزه‌هایی مانند برقراری توازن بودجه دولت و کاهش کسری بودجه با مدیریت هم‌زمان هزینه‌ها و درآمدها، ثبات بخشی به بازار ارز، اصلاح نظام بانکی و کاهش ناترازی بانک‌ها، مدیریت انتظارات تورمی و تقویت بخش تولید و عرضه کالاها و خدمات در کشور مورد توجه و اهتمام دولت قرار داشته است. براین اساس یکی از سیاست‌های اثرگذار برای دستیابی به اهداف پیش‌بینی شده، ایجاد هماهنگی کامل میان سیاست‌های مالی و پولی بوده است. البته هماهنگی کامل سیاست‌گذاری مالی و سیاست‌گذاری پولی واتخاذ تصمیمات مهم در بانک مرکزی در راستای اصلاح نظام بانکی و روابط آن، موجبات کاهش تورم و همچنین کنترل رشد ۱۲ ماهه نقدینگی شده است. در این میان، مدیریت دستوری سال‌های گذشته نیز (نرخ دستوری ۴۲۰۰ تومانی برای ارز) دیگر در دستور کار نیست. دولت سیزدهم با همکاری یکدیگر و با اجرای طرح‌های مهم برای مدیریت هم‌زمان هزینه‌ها و درآمدها و برقراری توازن بودجه دولت، ثبات بخشی به بازار ارز، اصلاح نظام بانکی و کاهش ناترازی بانک‌ها، مدیریت انتظارات تورمی و تقویت بخش تولید و عرضه کالاها و خدمات و اقدامات مختلف برای انسجام مالی و کنترل عوامل مؤثر بر تورم ایجاد شده در سال‌های گذشته، رشد نقدینگی و پایه پولی و نرخ تورم طی یک سال اخیر (از شهریور ۱۴۰۰ تاکنون) با کاهش معنادار مواجه شد و اقدامات برای

▪ پنجشنبه ۲۹ دی ۱۴۰۱

▪ سال بیست و هشتم

▪ شماره ۸۱۰۸

اقتصادی

اخبار

رشد ۵۱ درصدی پرداخت تسهیلات به بخش صنعت

بر اساس توافق وزرای صمت و اقتصاد و رئیس کل بانک مرکزی قرار است امسال ۱۱۶۷ همت تسهیلات به بخش صنعت و معدن داده شود. امید قلیاباف سخنگوی وزارت صمت با بیان اینکه ۷۸۲ هزار همت در ۸ ماهه امسال به بخش صنعت و معدن تسهیلات پرداخت شده است گفت: عملکرد ۷۸۲ همتی در ۸ ماهه امسال نسبت به مدت مشابه سال قبل ۵۱ درصد رشد داشت. همچنین سهم بخش صنعت و معدن از کل تسهیلات از ۳۰ درصد در سال قبل به ۳۵ درصد افزایش یافت. مشاور وزیر صمت با تأکید بر سیاست صمت در افزایش سهم تأمین مالی به‌صورت زنجیره‌ای افزود: در ۹ ماهه امسال ۴۴ همت از طریق انتشار اوراق گام تأمین مالی شد که در مقایسه با مجموع دو سال ۱۴۰۰ و ۱۳۹۹ که ۹ همت بود چشم‌ قابل توجهی را نشان می‌دهد.

۵۰ میلیون یورو برای توسعه زرشوران

برنامه احداث فاز توسعه کارخانه طلای زرشوران با مصوبه ۵۰ میلیون یوروی و با تصویب هیات عامل امیدپرو، عملیاتی شد. طبق این مصوبه، فاز توسعه طلا زرشوران، با سرمایه‌گذاری تقریبی پنجاه میلیون یورو اجرا می‌شود که هدف آن ایجاد ظرفیت جدید تولید ۱۵۰۰ کیلو شمش طلا در سال خواهد بود. این طرح زمینه اشتغالزایی حدود ۲۵۰ نفر به‌صورت مستقیم و همچنین هزار نفر به‌طور غیر مستقیم را فراهم می‌کند. همچنین با احداث و تکمیل این فاز، ظرفیت تولید طلا در شرکت گسترش معادن و صنایع معدنی طلای زرشوران به سه تن در سال خواهد رسید. فاز نخست تولید شمش طلا در زرشوران از ظرفیت تولید هزار و ۵۰۰ کیلوگرم برخوردار است.

قیمت بخاری برقی افزایش نیافته است

اگرچه تقاضای خرید بخاری برقی در برخی استان‌های سرد کمی افزایش یافته، اما هیچ یک از کارخانجات تولیدکننده بخاری برقی، در این ایام قیمت را افزایش نده‌اند. اکبر پازوکی رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و فروشندگان لوازم خانگی تهران درباره این موضوع که این روزها با افزایش سرما و موضوع گاز، عده‌ای دنبال افزایش قیمت بخاری برقی هستند، اظهار داشت: با توجه به افت فشار گاز، قطعاً تقاضای زیادی برای بخاری گازی در روزهای سرد نداشته‌ایم و قیمت این محصول هم تغییری نداشته اما در مورد بخاری برقی افزایش تقاضا و به عبارتی افزایش نیافته است. وی بیان داشت: در حال‌های گذشته با توجه به اینکه سرمای سخت داشتیم در نتیجه تولیدات بخاری برقی به سختی به فروش می‌رسید اما طی روزهای گذشته با توجه به افت فشار گاز و افت دما، تقاضا برای خرید بخاری برقی افزایش یافته است و قطعاً این تقاضا در استان‌هایی که افت دمای بیشتری را داشته‌اند، بیشتر بوده است.

مبادلات ۱۱میلیارددلاری ایران ترکیه

از ابتدای سال تاکنون ۱۱ میلیارد دلار کالا بین ایران و ترکیه مبادله شده که سهم صادرات ۶٫۴ و سهم واردات ۴٫۶ میلیارد دلار بوده است.

سید روح‌الله طبعی عضو کمیسیون تجارت خارجی و بین‌الملل خانه صمت ایران با بیان این مطلب به مهر مورد آخرین وضعیت تجارت ایران و ترکیه، اظهار کرد: از ابتدای سال، تا دهم دی ماه ۱۵ میلیون و ۴۶۶ هزار تن کالا به ارزش ۱۱ میلیارد و ۵۴ میلیون دلار، بین ایران و ترکیه کالا تبادل شده که با رشد ۲۵ درصدی در تجارت همراه بوده است. عضو کمیسیون تجارت خارجی و بین‌الملل خانه صمت ایران افزود: از این میزان تجارت غیرنفتی ۱۲ میلیون و ۶۷۴ هزار تن کالا به ارزش ۶ میلیارد و ۴۱۹ میلیون دلار، صادرات ایران به ترکیه بوده و ۴ میلیون و ۷۹۲ هزار تن کالا به ارزش ۲ میلیارد و ۵۴ میلیون دلار واردات ایران از ترکیه بوده است. وی ادامه داد: بر همین اساس صادرات با رشد ۵۱ درصدی و واردات با رشد ۱۸ درصدی نسبت به مدت مشابه سال گذشته همراه بوده است.

سایتی با نرم‌افزار نانو نانو راه‌اندازی شده است. این برنامه یک سمتی برای مردم دارد که می‌توانند تخلف‌های احتمالی ناانوار را گزارش کنند؛ در بررسی‌های انجام شده به این نتیجه رسیدیم که اکثر ناوایی‌ها درست عمل می‌کنند، اما برخی رفتارهای متقلبانه را در برخی ناوایی‌ها هم شناسایی کرده‌ایم؛ برخی ناوایی‌ها تراکنش‌های غیرواقعی ثبت می‌کنند که این تراکنش‌ها بر افزایش آرد و کمک‌هزینه اثری ندارد و در آینده به دلیل دقت در رتبه ناانوا، سهمیه آرد طبق رتبه خواهد بود، بنابراین مسئله هم درستی داده‌های دقت وقت کنند، ناواییان باید به سلامت و غیرواقعی بودن البته در برخی ناوانوا مشاهده می‌شود که مثلاً با یک کارت بانکی خریدهای غیرمتعارف به‌عنوان مشتری ثبت می‌شود، چون سامانه هوشمند است آن را شناسایی می‌کند، با ممکن است برخی ناواییان نان را گران تر بفروشند یا تعداد بیشتری نان ثبت کنند، در حالی که کمتر از آن به مشتری تحویل می‌دهند. در این زمینه هم از نظارت مردمی استفاده می‌شود و هم بازرسان ویژه وجود دارند که در صورت کشف تخلف، جریمه‌های آن چنان سنگین خواهد بود که دیگر کسی به فکر رفتار متقلبانه نباشد. همچنین با پردازش داده‌ها و استخراج آن می‌توان عملکرد واقعی ناانو را به دست آورد؛ اگر عملکرد واقعی کمتر باشد، میزان سهمیه آرد و حتی کمک‌هزینه به ناوایی در دوره‌های بعدی کم می‌شود و رتبه ناانو کاهش پیدا می‌کند.

متمرکز بر نظارت مردمی و بازرسان ویژه

این مقام مسئول در خصوص تدابیر کنترل پیش‌ظهوری در فروش تعداد نان توسط برخی ناواییان افزود: مدیریت هوشمند آرد و نان به خاطر تحلیل داده‌ها و رهبرداری از داده‌هاست و توصیه به کمک ناواییان این است که بزرگترین درایی یک ناانو سوابق تراکنشی او در کارنخواه هوشمند است، بنابراین نسبت به سلامت و درستی داده‌های دقت وقت کنند، البته در برخی ناوانوا مشاهده می‌شود که مثلاً با یک کارت بانکی خریدهای غیرمتعارف به‌عنوان مشتری ثبت می‌شود، چون سامانه هوشمند است آن را شناسایی می‌کند، با ممکن است برخی ناواییان نان را گران تر بفروشند یا تعداد بیشتری نان ثبت کنند، در حالی که کمتر از آن به مشتری تحویل می‌دهند. در این زمینه هم از نظارت مردمی استفاده می‌شود و هم بازرسان ویژه وجود دارند که در صورت کشف تخلف، جریمه‌های آن چنان سنگین خواهد بود که دیگر کسی به فکر رفتار متقلبانه نباشد.

همچنین با پردازش داده‌ها و استخراج آن می‌توان عملکرد واقعی ناانو را به دست آورد؛ اگر عملکرد واقعی کمتر باشد، میزان سهمیه آرد و حتی کمک‌هزینه به ناوایی در دوره‌های بعدی کم می‌شود و رتبه ناانو کاهش پیدا می‌کند.

در نظر گرفتن مجازات‌های برهنه‌ی

جلال با اشاره به اینکه کاهش رتبه اثر مستقیم بر کاهش تخصیص آرد در دوره آتی ناواییان دارد، گفت: رفتار متقلبانه به افزایش

انحراف در توزیع آرد به خط پایان می‌رسد

آغاز فاز دوم مدیریت هوشمند توزیع آرد و نان از بهمن

عدم آزادسازی قیمت نان و عدم محدودیت آرد برای مصرف‌کنندگان مد نظر قرار دارد

گروه اقتصادی/ اگرچه سالانه ۱۲۰ هزار میلیارد تومان یارانه مستقیم برای یارانه آرد و نان پرداخت می‌شود، اما به خاطر یارانه‌ای بودن قیمت آرد خبازی‌ها، قبل از حذف ارز ترجیحی، فاصله قیمت آرد ناوایی‌ها و آرد صنف و صنعت حدود چهار برابر بود، اما بعد از حذف ارز ترجیحی، این فاصله به حدود ۱۶ برابر رسیده و این انگیزه‌ای قوی برای انحراف آرد یارانه‌دار ناوایی‌ها به سایر مصارف به‌همراه دارد. حال وزارت امور اقتصادی و دارایی قصد دارد از طریق مدیریت هوشمند داده‌ها و توزیع نان به وسیله کارنخواه‌های هوشمند در سراسر کشور بر نحوه مدیریت آرد و نان نظارت کند و قصد دارد، میزان انحراف آرد یارانه‌ای از این طریق را به حداقل کاهش دهد.

۹۸ درصد ناوایی‌های تحت پوشش کارنخواه

محمد جلال مشاور وزیر امور اقتصادی و دارایی در امور هوشمندسازی مدیریت آردونان در خصوص آثار مرحله اول مدیریت هوشمند آرد و نان گفت: مرحله اول طرح مدیریت هوشمند آرد و نان، تکمیل زنجیره داده‌ها در زمینه گندم، آرد و نان بود که به وسیله مدیریت داده‌ها اجرا شد و از ریبهشت‌ماه سال جاری از استان زنجان شروع و به تدریج تکمیل شد، به گونه‌ای که ۷۶ هزار ناوایی در سراسر کشور به کارنخواه هوشمند ناوایی‌ها تجهیز شدند و در ۱۸ هزار روستا که معمولا هر روستا یک ناوایی دارد، نیز این کارنخواه‌ها نصب شده است. در تحت حاضر بالای ۹۸ درصد ناوایی‌های کشور تحت پوشش کارنخواه‌های هوشمند آرد و نان هستند.

تحقق شفاف‌سازی آمار فروش نان

جلال در خصوص ویژگی کارنخواه‌های هوشمند ناوایی‌ها افزود: در کارنخواه‌های سنتی فقط تراکنش‌ها ثبت می‌شد، ولی در